

Svar på interpellation gällande stöd till sexuellt utsatta barn

Linnea Bjuhr (SD) har i en interpellation ställt frågor avseende stöd till sexuellt utsatta barn.

På vilket sätt får förskolepersonal och skolpersonal kontinuerlig utbildning i att lära sig uppfatta de signaler som barn ger när de blivit utsatta?

Förskolepersonal får stöd i arbetet genom tillgängligt stödmaterial och gemensamma rutiner. I förskolan används exempelvis material från Rädda barnen "Stopp! Min kropp!", Brottsoffermyndighetens material "Jag vill veta" och "Liten och trygg", Stiftelsen Allmänna barnhusets "Dags att prata om" och "Våga se, våga agera" samt stödmaterial från SKL "Handlingsberedskap vid misstanke om brott mot barn i förskolan". Utöver det kommer Enheten för barns utveckling och stöd att erbjuda kompetensutveckling till förskolorna i syfte att lära sig uppfatta de signaler som barn ger när de blivit utsatta.

Uppsala kommuns grundskolor arbetar utifrån målet om en likvärdig och tillgänglig skola fri från kränkningar. Detta sker bland annat genom planen mot diskriminering och kränkande behandling där sexuella övergrepp ingår. Planen utarbetas och revideras årligen. Skolpersonal får stöd av elevhälsoteamet som har kompetens i dessa frågor. Stor vikt läggs vid att uppmärksamma personalen på hur de ska tänka och lyssna på eleverna för att uppfatta sättet de agerar men också medvetandegöra hur det ser ut i samhället i stort rörande sexuella trakasserier. Även i skolorna används flitigt materialet från Rädda barnen "Stopp! Min kropp!" men också material från Skolverket. Utöver det håller Uppsala kommun digitala kurser kring HBTQ-frågor som tar upp sexuella trakasserier.

Hur arbetar kommunen med att säkerställa att förskolepersonal och skolpersonal gör en anmälan om de märker att ett barn har blivit sexuellt utsatt?

Kommunen är enligt lag skyldig att både arbeta förebyggande mot sexuella övergrepp och att ingripa vid misstanke om att ett barn far illa. All personal på både förskolor och skolor känner till sin skyldighet att anmäla till Socialtjänsten om de får kännedom om, eller misstänker att, ett barn far illa. Anmälningsplikten informeras om på arbetsplatsträffar och personalen känner till det ansvar de har att anmäla.

Förskolan har en tydlig plan för hur de ska agera vid dessa tillfällen. De arbetar med att vara en fortsatt trygg verksamhet för barnen genom stabila vuxna och kända rutiner. Rektor ansvarar för årliga uppföljningar med sin personal samt att säkerställa information till nyanställda, vikarier och praktikanter.

Skolans elevhälsoteam ansvarar för att informera all skolpersonal om skyldigheten att anmäla samt hur en anmälan går till. Alla som arbetar i skolan ska vara uppmärksamma på om en elev visar signaler på att något inte stämmer och vid elevhälsomöten lyfts denna oro samt behovet av att anmäla.

På vilket sätt säkerställer kommunen att barn som blivit sexuellt utsatta får det stöd de behöver?

Skolan arbetar med frågan på olika nivåer. I klassrummet gäller det att skapa trygghet och delaktighet, samt att eleverna genom detta ska känna förtroende för de vuxna i skolan och känna att de kan anförtro sig till någon om de har eller riskerar att utsättas för något. I Uppsalas skolor finns en god kompetens vad gäller barnperspektivet. Ett tecken på att ett barn har varit utsatt för våld eller övergrepp är ofta att barnet själv berättar om detta. Som mottagare av ett sådant förtroende är det viktigt att visa öppenhet mot barnet genom att

lyssna, ställa öppna åldersanpassade frågor och att vara tillgänglig för en fortsatt berättelse. Hur ett barn signalerar om det varit utsatt är förstås mycket individuellt, men beteendeavvikelser hos barnen uppmärksammas och skolans elevhälsoteam har kompetenser som skolpersonal kan rådgöra med vid oro.

Elevhälsoteamet på skolan har en viktig roll i detta arbete. Psykologer, skolsköterskor och kuratorer har kompetens i frågan och kan ge stöd till lärare. Alla elever har elevhälsosamtal med skolsköterskan där ämnet sex och samlevnad tas upp. I skolsköterskans väntrum finns information om olika stödlinjer barn och unga kan vända sig till. Där finns även en webbhandbok som har ett kapitel om kränkningar. Elevhälsoteamen känner till Socialtjänstens verksamhet, som Trappan och Perrongen, och kan bistå med att elever får stöd. Kuratorer och psykologer har stor medvetenhet om problematiken och kan även föra samtal med eleven.

Vilken information får elever om var de kan vända sig om de blir sexuellt utsatta?

Se svar ovan.

Vilken information får elever om riskerna att bli sexuellt utsatta av personer via Internet?

Kommunens centrala elevhälsa har psykologer som kan ge stöd och handledning till skolorna i dessa frågor. Den centrala elevhälsan bjuder bland annat in till yrkesträffar för samtliga elevhälsans professioner där de behandlar denna typ av risker. På träffarna har professionerna möjlighet att lyfta frågor och utbyta erfarenheter. Respektive profession i elevhälsoteamet håller sig uppdaterad om ny information och uppdaterar sedan sina kollegor i skolan.

Den största delen av sexuella trakasserier pågår på internet. I sexualundervisningen är detta ett viktigt inslag och något som flitigt diskuteras med eleverna dels med sina lärare, dels med elevhälsopersonal. Eftersom internetvanorna förändras och de flesta eleverna är uppkopplade på internet mer än fyra timmar per dag påverkar kränkningar och trakasserier även skoldagen. Det pågår ett ständigt arbete för att lösa situationer som uppstått genom internetanvändning. Många skolor tar dessutom hjälp från stiftelsen "Säkra varje unge". Det är en organisation som sponsras av ett antal företagare och som erbjuder gratis föreläsningar av professionella föreläsare för åk 4 och 5. De erbjuder även föreläsningar för vårdnadshavare. Det är viktigt att föräldrar i ett tidigt skede börjar prata med sina barn om vad som kan ske på internet och stöttar dem i internetanvändningen. En öppen kommunikation ökar förståelsen för riskerna samt hur de ska uppträda mot andra på internet.

Helena Hedman Skoglund (L)
Ordförande utbildningsnämnden